

**UNIVERZITA
JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

Klára Zuzana IDRÁNYI

**UNIVERZITA
JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA**

Bakalářské, kombinované studium
2007 – 2012

Bakalářská práce

Klára Zuzana Idrányi

Využívání ESF v programech celoživotního učení v
základním a středním školství v Karlovarském kraji

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ladislava Hlušková

COMENIUS UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined (Part-Time) Studies

2007 – 2012

Bachelor Thesis

Klára Zuzana Idrányi

Využívání ESF v programech celoživotního učení v
základním a středním školství v Karlovarském kraji

:
Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Ladislava Hlušková

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 11.6.2012

Klára Zuzana Idrányi

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Hluškové za odborné vedení, za pomoc, rady a hlavně za morální podporu při zpracování této práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá rozbohem využívání programů celoživotního učení v základním a středním školství v Karlovarském kraji, konkrétně ESF operační program lidské zdroje a zaměstnanost a operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost. Teoretické poznatky jsou využity při dotazníkovém šetření a komparativní analýze vzdělávacích potřeb dospělých. Na závěr je popsán stav využití uvedených programů celoživotního vzdělávání dospělých v Karlovarském kraji.

Klíčové pojmy

celoživotní učení, ESF, kvalifikace, lidské zdroje, operační program, vzdělávací program, vzdělávání dospělých

Annotation

This bachelor thesis deals with the analysis of the use of European Social Fund in programmes of lifelong learning in primary and secondary schools in the Karlovy Vary County namely the ESF Operational Programme Human Resources and Employment; and Operational Programme Education for Competitiveness. Theoretical knowledge is used in the survey and comparative analysis of training needs of adults. Finally, it describes the use of listed programmes of lifelong adult education in the Karlovy Vary County.

Key terms

educational programme, adult education, ESF, human resources, lifelong learning, operational programme, qualification

Obsah

Úvod	9
-------------------	---

TEORETICKÁ ČÁST

1. Vymezení pojmů v oblasti celoživotní učení	11
1.1 Další vzdělávání	12
1.1.1 Informační společnost.....	13
1.1.2 Kvalifikace.....	13
1.1.3 Rekvalifikace.....	13
1.1.4 Vzdělávání dospělých	13
1.1.5 Dospělý.....	14
1.2 ESF.....	14
1.2.2 OP VK.....	15
1.2.3 OP LZZ	15
2. Karlovarský kraj a nezaměstnanost	17
Nejnovější údaje: Karlovarský kraj.....	17
2.1 UNIV 2 KRAJE.....	18
2.1.1 NUV	18
2.1.2 Cíle projektu.....	19
2.1.3 Motivace škol a pedagogických pracovníků.....	20
2.1.4 Současný stav	20
2.1.1. Rozbor pilotovaného programu.....	21
2.2 Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace	30

Praktická část

3. Praktická část cíl práce	32
3.1 Pracovní hypotézy	32
3.2 Použité metody, techniky a postupy	32
3.3 Harmonogram postupu	32
3.3.1 Přípravná fáze	32
3.3.2 Realizační fáze	35

3.3.3	Vyhodnocovací fáze	37
3.3.4	Dotazník č. 1	37
	Závěr	47
	Seznam použité literatury	49
	Seznam obrázků	50
	Seznam příloh	52

Úvod

Tato práce ukazuje možnosti čerpání z evropského sociálního fondu při tvorbě a využívání vzdělávacích programů pro další vzdělávání dospělých na středních a základních školách v Karlovarském kraji.

Toto téma bylo zvoleno na základě více jak patnáctileté zkušenosti se vzděláváním dospělých a současné aktuální potřeby změny středních škol na centra celoživotního vzdělávání. Toto téma bylo také zvoleno vzhledem k tomu, že škola, na které pracuji, právě prochází transformací na toto centrum. Pedagogičtí pracovníci vytvářejí vzdělávací programy a stávají se lektory pro vzdělávání dospělých. Dalším motivačním faktorem byla skutečnost, že jako nekvalifikovaná učitelka na střední škole v Karlovarském kraji se aktivně účastním celoživotního vzdělávání s cílem získání kvalifikace.

Cílem práce je zmapovat využití dvou projektů vytvořených v rámci operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost a operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost v Karlovarském kraji a to konkrétně program UNIV 2 a Prohlubování pedagogických kompetencí učitelů anglického a českého jazyka (pro nekvalifikované učitele z Karlovarského kraje). Účelem těchto dvou projektů je získání nových kvalifikací popřípadě rekvalifikací a tím zvýšit možnosti uplatnění uchazečů na trhu práce.

Průzkumem a následnou analýzou budou vyhodnoceny reálné možnosti těchto dvou projektů.

Ke zmapování využití projektů v praxi bylo využito internetových zdrojů a dotazníkového šetření.

Přínosem pro praxi je možnost využití získaných informací pro lepší orientaci v možnostech získání kvalifikace, zvýšení kvalifikace popřípadě rekvalifikace a lepšího uplatnění na trhu práce.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Vymezení pojmů v oblasti celoživotního učení

Celoživotní učení představuje zásadní koncepční změnu pojetí vzdělávání, jeho organizačního principu, kdy všechny možnosti učení – ať už v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému či mimo ně – jsou chápány jako jediný propojený celek, který dovoluje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života¹

Celoživotní učení můžeme tedy rozdělit na dvě základní etapy, a to počáteční vzdělávání a další vzdělávání.

Počátečním vzděláváním rozumíme základní vzdělávání, které má všeobecný charakter a zpravidla se kryje s povinnou školní docházkou; všeobecné vzdělávání na vyšší sekundární úrovni, které především slouží na přípravu pro další studium nebo doplňuje odborné vzdělávání; odborné vzdělávání na vyšší sekundární úrovni, které má za hlavní cíl připravit pro budoucí pracovní uplatnění a získání kvalifikace. Mezi počáteční vzdělávání zahrnujeme i terciární vzdělávání, které zahrnuje veliký sektor vzdělávací nabídky, která následuje po maturitní zkoušce. Dělí se na vzdělávání uskutečňované na vysokých školách a vzdělávání poskytované vyššími odbornými školami nebo některými uměleckými školami. Počáteční vzdělávání se uskutečňuje v mladém věku a je ukončeno kdykoli po absolvování povinné školní docházky.

¹ Palán, Z.: Celoživotní učení. In: Kalous, J. – Veselý, A.: *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. Praha, Karolinum 2006, str. 25-37, ISBN 80-246-1262-3

1.1 Další vzdělávání

Další vzdělávání se realizuje po té, co vzdělávající se vstoupí prvně na trh práce. Mezi další vzdělávání patří odborné vzdělávání, které je zaměřené na rozvoj kompetencí nezbytných pro uplatnění na trhu práce; dále pak profesní vzdělávání směřující k nabytí vědomostí, rozvoji dovedností a kompetencí nutných pro výkon vybraného povolání či zaměstnání; občanské vzdělávání pomáhá kultivovat člověka jako občana a podporuje jeho aktivní účast v jak společenském tak i politickém životě; zájmové vzdělávání rozvíjí člověka v oblasti jeho vlastních zájmů a umožňuje mu se realizovat ve volném čase.

Vzdělávající se mohou zúčastnit vzdělávání i v rámci školských forem počátečního vzdělávání a tak si doplnit chybějící vzdělání či získat rekvalifikaci.

Celoživotní učení je v ideálním pojetí považováno za nepřetržitý proces, ve skutečnosti jde spíše o neustálou připravenost člověka učit se než o neustálé studium. Vychází se přitom ze zásady, že konkrétní získané kompetence nejsou tak cenné jako schopnost učit se. Mluví se tedy spíše o celoživotním učení, nikoliv vzdělávání, aby se tím zdůraznil význam i takových učebních aktivit každého jedince, které nemají organizovaný ráz, tzn. samostatného učení, učení při práci ap.²

Závěrem tedy můžeme říci, že celoživotní učení zahrnuje jak formální vzdělávání realizované ve vzdělávacích institucích tak i neformální vzdělávání, které nevede k získání uceleného stupně vzdělání. Tato práce se zaměří na obě tyto formy vzdělávání.

² MŠMT. *Strategie ČZU ČR [ONLINE]*. 2007 [cit. 2012 -6-5]. Dostupné na www.msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_schvaleno_vladou.pdf

1.1.1 Informační společnost

Informační společnost je možno stručně definovat, jako společnost, v níž práce s informacemi je efektivnější než klasická práce se hmotou. (Musil, 2007, str. 17)

1.1.2 Kvalifikace

V kontextu této práce je kvalifikaci možno chápat jako odbornou profesní přípravu neboli soustavu schopností (vědomostí, dovedností, návyků, zkušeností), kterých je zapotřebí k získání k oficiálně potvrzené způsobilosti vykonávat určitou činnost (Palán, 2002, str. 107)

1.1.3 Rekvalifikace

Rekvalifikaci je možno definovat jako změnu dosavadní kvalifikace zaměstnance nebo uchazeče o zaměstnání, kterou získává nově znalosti umožňující jeho nové pracovní uplatnění na trhu práce v jiném vhodném zaměstnání. (Tamtéž str. 182)

1.1.4 Vzdělávání dospělých

Vzdělávání dospělých je chápáno jako obecný pojem pro vzdělávání dospělé populace a zahrnuje veškeré vzdělávací aktivity realizované jako řádné školské vzdělávání dospělých nebo jako další vzdělávání a vzdělávání seniorů; proces cílevědomého a systematického zprostředkování, osvojování a upevňování schopností, znalostí, dovedností, návyků, hodnotových postojů i společenských forem jednání a

chování osob, jež ukončily školní vzdělání a přípravu na povolání a vstoupily na trh práce. (Tamtéž, str. 237)

1.1.5 Dospělý

Základní andragogický pojem, který nelze jednoznačně definovat a který do jisté míry zamlžuje i pojem vzdělávání dospělých³.

Pro potřeby naší práce je možno dospělého chápat jako jedince, který je starší dvaceti pěti let, ale i jedince mladšího, který ukončil vzdělávací proces a vstoupil na trh práce.

1.2 ESF

Evropský sociální fond (ESF) je jedním ze tří strukturálních fondů Evropské unie. Je klíčovým finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Hlavním posláním ESF je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Objem finančních prostředků z ESF pro ČR na programovací období 2007-2013 činí 3,8 mld. EUR.⁴

Tato práce se zabývá dvěma projekty v rámci operačních programů ESF a to OP VK a OP LZZ.

³ PALÁN, Zdeněk. *Lidské zdroje – výkladový slovník*. Praha: Academia, 2002.s. 51. ISBN 80-200-0950-7

⁴MPSV. 2008 [cit. 2012-6-5] Dostupné na <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>

1.2.1 OP VK

Je operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) se zaměřuje na oblast rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulační spolupráce participujících subjektů.⁵

Jinými slovy, OP VK, zpracovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro čerpání prostředků z ESF, je jedním ze základních operačních programů České republiky na podporu celoživotního vzdělávání v letech 2007–2013. Je jím definováno zaměření a hloubka intervencí v oblasti rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání a to všemi jeho rozmanitými formami. Důraz je především kladen na komplexní systém celoživotního učení a utvoření prostředí, které je vhodné pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimuluje spolupráci mezi vzdělávacími institucemi, výzkumnou a výrobní sférou.

1.2.2 OP LZZ

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech.⁶

⁵ MPSV. 2008 [cit. 2012-6-5] Dostupné na <http://www.esfcr.cz/07-13/opvk>

⁶ MPSV. 2008 [cit. 2012-6-5] Dostupné na <http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>

Jinými slovy, hlavním cílem OP LZZ je zlepšit zaměstnanost a zaměstnatelnost občanů. Tento cíl je naplňován prostřednictvím pěti věcných prioritních os: Adaptabilita, Aktivní politiky trhu práce, Sociální integrace a rovné příležitosti, Veřejná správa a veřejné služby a Mezinárodní spolupráce. Další vzdělávání jako základní cesta umožňující zlepšit či udržet pozici jednotlivců na trhu práce, zvyšovat kvalitu pracovní síly, včetně přípravy odborníků pro specifické služby zaměstnanosti a pro služby v oblasti sociální inkluze, je zahrnuto v prvních třech prioritních osách. Nejde jen o to podporovat samotnou tvorbu a uskutečnění vzdělávacích kurzů, ale také o to podpořit rozvoj nabídek dalšího vzdělávání podle potřeb klientů, posílit instituce poskytující vzdělávací služby a o to aby firmy a organizace získaly know-how v oblasti rozvoje lidských zdrojů.

2. Karlovarský kraj a nezaměstnanost

Tabulka 1: Nejnovější údaje: Karlovarský kraj

Počet obyvatel	31. 3. 2012	302 805
Hrubá mzda	1. čtvrtletí 2012	20 501 Kč
Nezaměstnanost	31. 5. 2012	9,70

<http://www.kvary.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/home>

V současné době je nutností pro pracovní aktivní populaci se neustále vzdělávat z důvodu udržení pracovního místa nebo jeho ztráty, a tím vzniklé potřeby rekvalifikace.

Nezaměstnanost je nepochybně jedním z největších problémů zejména současné Evropy a rozhodně ji nelze jednoduše pokládat za důsledek rozvoje informační společnosti; to ukazuje odlišná situace v USA. Na druhé straně rozvoj informační společnosti skutečně vede k rychlému zvyšování produktivity práce a tím klesá potřeba lidí v pracovním procesu: experti OECD odhadli v r. 1992, že v ČR je cca 350000 skrytě nezaměstnaných.⁷

⁷ MUSIL, Josef. *Komunikace v informační společnosti.1. vyd.* Praha: Universita Jana Amose Komenského,2007. ISBN 978-80-86723-39-6

Jednou z možností jak je tato situace řešena v Karlovarském kraji je využití dvou programů dalšího vzdělávání dospělých. A to konkrétně projekt UNIV 2 KRAJE a Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace.

2.1 UNIV 2 KRAJE

Project UNIV 2 KRAJE je národní projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jehož řešitelem byl původně Národní ústav odborného vzdělávání, ale po jeho sloučení s platností od 1. července 2011 se dvěma dalšími přímo řízenými organizacemi MŠMTa to Výzkumného ústavu pedagogického v Praze (VÚP) a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství (IPPP) je novým řešitelem Národní ústav pro vzdělávání (NUV). Je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Navazuje na projekt UNIV - uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení (2005 - 2008), kterého se zúčastnily vybrané školy v 6 krajích ČR.

2.1.1 NUV

Národní ústav pro vzdělávání vznikl 1. července 2011 sloučením Národního ústavu odborného vzdělávání, Výzkumného ústavu pedagogického a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství ČR. Věnuje se proto vzdělávání všeobecnému i odbornému, a také uměleckému a jazykovému, zabývá se otázkami pedagogicko-psychologického, výchovného a kariérového poradenství a dalším vzděláváním pedagogických pracovníků. To vše s důrazem na celoživotní učení a spolupráci s EU.

2.1.2 Cíle projektu

Obecným cílem projektu je proměna středních škol z institucí poskytující počátečních vzdělávání v centra naplňující koncept celoživotního učení

Dílčí cíl č. 1

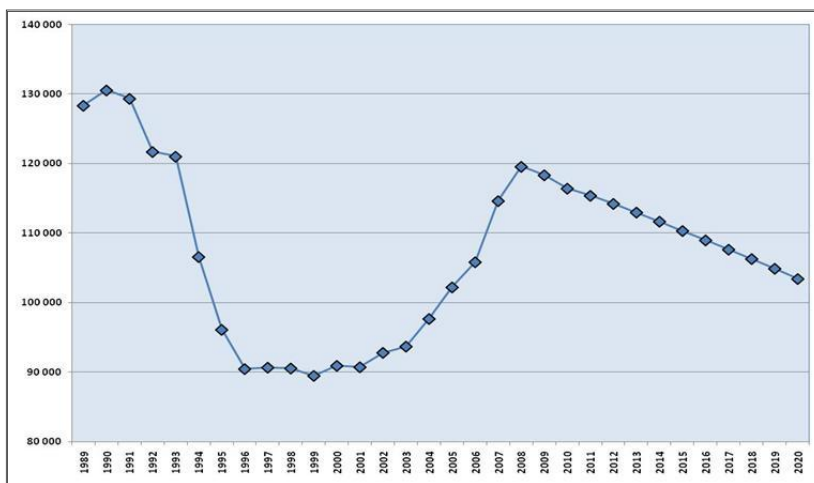
Prvním dílčím cílem je vybudování a rozvíjení sítě škol, které naplňují koncept celoživotního učení. Tohoto cíle je dosahováno motivací škol, jejich pedagogických pracovníků a všech dalších aktérů k postupné proměně středních škol zapojených do projektu na instituce poskytující nejenom počáteční ale i další vzdělávání neboli v centra celoživotního učení. Na základě spolupráce s jednotlivými krajskými úřady jsou systematicky vytvářeny sítě škol – center celoživotního učení. Dochází k prohlubování, doplňování či inovování potřebné profesní kompetence učitelů škol zapojených do projektu.

Dílčí cíl č. 2

Dílčím cílem č. 2 je rozšíření nabídky dalšího vzdělávání na středních školách, které jsou zapojeny do projektu; připravení a podpora tvorby modulově koncipovaných programů dalšího vzdělávání a to zejména takových programů, které umožní zachování oborů vzdělání; spolupráce při přípravě a posuzování programů dalšího vzdělávání s relevantními zaměstnavateli či dalšími aktéry trhu práce jako je například úřad práce; vytvoření a rozvíjení informačního systému nabídky programů dalšího vzdělávání; podpora informovanosti všech obyvatel ČR o nabídce dalšího vzdělávání.

2.1.3 Motivace škol a pedagogických pracovníků

Graf 1: Počty narozených dětí

<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/daniel-munich.php?itemid=14496>

Skutečnost, že dochází k velkému úbytku žáků středních škol, který je způsoben demografickým poklesem (viz graf 1), je jedním z hlavních motivačních faktorů pro zapojení středních škol a jejich pedagogických pracovníků do projektu. Školy přeměnou na centra celoživotního učení mohou rozšířit svou činnost do oblasti dalšího vzdělávání, a nahradit tím současný úbytek žáků způsobený demografickým poklesem. Školy vytvoří (většinou deseti členný) tým, který v průběhu 3 let vytvoří vzdělávací programy dle aktuální potřeby regionu.

2.1.4 Současný stav

Do projektu je v současné době celostátně zapojeno 325 škol, z toho 12 v Karlovarském kraji (viz. Příloha č. A). Tento projekt je realizován v oblasti podpory 3.2- podpora nabídky dalšího vzdělávání. Podle prováděcího dokumentu k OP-VK a průběžné výzvy je definovaná cílová

skupina jako lektori, pracovníci vzdělávacích institucí a účastníci dalšího vzdělávání. Vzdělávací programy jsou zaměřeny na populaci v pracovním věku, což je věková kategorie 18 až 64 let.

Tyto programy dalšího vzdělávání byly tvořeny ve třech vlnách. První vlna proběhla v období duben 2010 až březen 2011. Druhá vlna proběhla v období duben 2011 až březen 2012. V současné době probíhá třetí vlna proběhla v období od září 2011 až červen 2012.

Některé z těchto projektů prošly pilotním ověřováním za účelem zjištění jejich kvality a jejich dalšího uplatnění. (viz. Příloha B)

2.1.5 Rozbor pilotovaného programu

Na Obchodní akademii, vyšší odborné škola cestovního ruchu a jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Karlových Varech prošel pilotáží, neboli ověřením životaschopnosti, účelnosti a užitečnosti programu dalšího vzdělávání, který se jmenoval Základy písemné komunikace. Je to typ programu dalšího vzdělávání, rekvalifikační.

Anotace programu

Uchazeči o tento program musí mít minimálně ukončené střední vzdělání výučním listem nebo maturitní zkouškou, vlastní přístup na internet a základní znalost práce na počítači. Program nestanovuje žádné zdravotní podmínky pro uchazeče. Forma studia je prezenční a jeho délka je 100 hodin. Pro ukončení studia musí uchazeč mít 80% úspěšnost ve všech dílčích modulech a tak získá certifikát Osvědčení o absolvování programu.

Profil absolventa

Cílem vzdělávacího programu Základy písemné komunikace je získání odborných znalostí a praktických dovedností, které jsou využitelné při běžných kancelářských činnostech. Absolvent je připraven na zvládnutí správné úpravy písemností podle platné normy (ČSN 01 6910:2007 Úprava písemností zpracovaných textovými editory, Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě), se správnou stylizací. Zvládne uspořádat data do tabulek, provádět základní operace a vytvářet grafy. Osvojené znalosti lze uplatnit při založení i vedení vlastní firmy.

Výsledky vzdělávání

Absolvent programu dalšího vzdělávání je schopen:

- řešit zadané úkoly pomocí MS Word a Excel nebo OpenOffice Writer a Calc,
- vytvářet tabulky v souladu s pravidly pro jejich úpravu, pracovat s daty v tabulce,
- vytvářet základní grafy a interpretovat jejich obsah,
- vyhotovovat na počítači věcně, jazykově, stylisticky i formálně správné písemnosti se zřetelem na platnou úpravu ČSN 01 6910:2007,
- vyhotovovat na počítači věcně, jazykově, stylisticky i formálně správné písemnosti podle účelu,
- editovat text,

- uspořádat a archivovat dokumentaci v souladu se základními pravidly a předpisy,
- aplikovat normy v praxi.

Možnosti pracovního uplatnění absolventa

Absolvent se uplatní na pozici:

- administrativní pracovník (sekretářka, firemní recepční, asistent, organizační pracovník, pracovník spisovny),
- personalista,
- technicko-administrativní pracovník (korespondentka, manipulant spisovny),
- obchodní zástupce,
- podnikatel.

Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Program je koncipován jako rekvalifikační kurz pro absolventy středních škol. Velký důraz bude kladen zejména na:

- vyhledání právních norem a jejich dodržování,
- aplikaci norem v praktických úlohách,
- vytváření praktických dovedností, návyků,
- sebekontrolu výsledků.

Charakteristika obsahu vzdělávacího programu

Kurz Základy písemné komunikace se skládá z 8 povinných výukových modulů:

- NUP Normalizovaná úprava písemností
- OBP Obchodní písemnosti
- INP Interní písemnosti
- OSD Osobní dopisy
- PEP Personální písemnosti
- PRP Právní písemnosti
- TAB Tabulky
- GRA Grafy

Cílem modulu NUP Normalizovaná úprava písemností je seznámit absolventa se zásadami formálního uspořádání obchodních a úředních písemností (ČSN 01 6910:2007 Úprava písemností zpracovaných textovými editory) a základními pravidly tvorby dokumentace a archivace na základě právních předpisů (Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě).

Cílem modulu OBP Obchodní písemnosti je naučit absolventa rozlišovat jednotlivé druhy písemností, rozvíjet jeho stylistické dovednosti s využitím frazeologických minislovníků a vést jej k aplikaci odborných dovedností z modulu Normalizovaná úprava písemností (ČSN 01 6910:2007 Úprava písemností zpracovaných textovými editory).

Cílem modulu INP Interní písemnosti je naučit absolventa pracovat s informacemi tak, aby byl schopen rozlišovat mezi obchodními a interními písemnostmi, které jsou různé svým charakterem a stylizací (ČSN 01 6910:2007 Úprava písemností zpracovaných textovými editory).

Cílem modulu OSD Osobní dopisy je naučit absolventa stylizovat a formálně upravovat osobní dopisy (ČSN 01 6910:2007 Úprava písemností zpracovaných textovými editory).

Cílem modulu PEP Personální písemnosti je naučit absolventa stylizovat vybrané personální písemnosti s respektováním zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje základní náležitosti a formu.

Cílem modulu PRP Právní písemnosti je naučit absolventa vyhotovovat písemnosti, které mají specifickou stylizaci i úpravu a jsou spojené s určitými právními úkony (Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).

Cílem modulu TAB Tabulky je seznámit absolventa se základním formátováním tabulek, se všeobecnými zásadami pro jejich tvorbu (ČSN 01 6910:2007 Úprava písemností zpracovaných textovými editory). Získané informace dokáže samostatně aplikovat při tvorbě jednoduché i složité tabulky s využitím textového nebo tabulkového editoru.

Cílem modulu GRA Grafy je naučit absolventa prezentovat data z tabulek pomocí grafů (ČSN 01 6910:2007 Úprava písemností zpracovaných textovými editory).

Organizace výuky

Výuka bude probíhat na Obchodní akademii, vyšší odborné škole cestovního ruchu a jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, Bezručova 17.

Účastníci kurzu budou mít k dispozici odbornou učebnu s potřebným technickým vybavením (počítače, data projektor, interaktivní tabule, tiskárna) a studijní materiály.

Zahájení výuky vzdělávacího programu bude připraveno podle požadavků objednavatele (státní, soukromé, veřejné). Doporučené časové rozvržení kurzu je 3krát týdně po 4 – 5 vyučovacích hodinách. Podle složení a zájmu účastníků je možno připravit individuální nabídku samostatných modulů s úpravou hodinové dotace.

Metodické postupy výuky

Vzdělávací program Základy písemné komunikace je na začátku realizován formou opakování a sjednocování dosud získaných znalostí. Odborné dovednosti vedle přímé výuky lektorem budou dále rozvíjeny vyhledáváním informací v příslušném softwaru, prostřednictvím internetu,

využíváním vzorových písemností. Metody vzdělávání budou voleny v závislosti se stanovenými vzdělávacími cíly, s přihlédnutím na optimální zvládnutí obsahu modulu. Při výuce se používá především přednáška s diskusí, dialog při práci s odborným textem, samostatná práce.

Hodnocení průběhu pilotního kurzu

Pilotní kurz Základy písemné komunikace proběhl ve dnech 24. 01. 2012 – 26. 04. 2012 na Obchodní akademii, Vyšší odborné škole a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Karlových Varech.

Do tohoto pilotního kurzu bylo zapojeno 12 účastníků Kurz byl veden lektorkami Ing. Macháčkovou a Ing. Diblíkovou. Díky vysoké úrovni lektorek a bezproblémové přípravě i docházce studentů, byl kurz uzavřen s počtem 11 studentů dne 26. 04. 2012.

Dle vyjádření lektorek:

pilotní kurz obsahoval všechny podstatné a nezbytné kompetence. Organizace výuky přispívala bez problémů k naplňování výsledků uvedených v profilu absolventa programu. Náplň projektu odpovídala vstupním předpokladům a výsledkům uvedených v profilu absolventa. Vstupní předpoklady byly vhodně zvoleny pro zvládnutí připraveného pilotního kurzu. Hodinová dotace byla zvolena pro bezproblémové zvládnutí jednotlivých modulů i výsledkům vzdělávání uvedených v profilu absolventa. Zvolená hodinová dotace umožnila účastníkům bez větších obtíží plynule zvládnout předkládanou problematiku. Metody ověřování vědomostí byly vhodně zvoleny a účastníci si mohli ověřit získané vědomosti v jednotlivých modulech. Taktéž časové limity byly stanoveny tak, aby účastníci v klidu zvládli předkládané testy. Všechny moduly byly

řazeny logicky za sebou. Toto řazení umožňovalo bezproblémovou potřebnou návaznost. Celý program byl ukončen slavnostním předáním Certifikátů a osvědčení úspěšným absolventům pilotního kurzu.

Z rozboru vyplývá, že účastníci přistupovali k účasti na pilotním kurzu velmi zodpovědně 42% účastníků mělo stoprocentní účast, u tří účastníků byla přítomnost na kurzu 92%, u dvou účastníků 90%, u jednoho účastníka 84 % a jeden účastník s docházkou 68 % nedokončil.

1. Způsob výuky byl založen na výkladu lektora a praktickém nacvičování konkrétních činností a postupů.
2. Při skupinové výuce se účastníci obraceli na lektora, plnili zadání úloh, hledali řešení a odpovědi. Zároveň pracovali ve skupině společně a podíleli se na společném učení.
3. Vlastní podíl na výsledcích výuky kurzu – účastník sledoval výuku, plnil zadání úloh, hledal řešení a odpovědi.
4. Převážná většina respondentů by na kurzu neměnila nic

Závěrečné vyjádření metodika CŽU

Na základě konzultací s lektorkami pilotního ověřování, mentorem školy, krajským metodikem, návštěvou pilotního kurzu (2x), diskusí s účastníky kurzu, lze vyhodnotit pilotní kurz z hlediska organizačního zabezpečení, výběru cílové skupiny, materiálního zabezpečení, zajištění lektorek, výběru tématu pilotního kurzu za bezproblémový a velmi kvalitní.

V programu nejsou zapotřebí udělat další změny, pouze lektorky doporučují zařadit ještě jeden modul „Hromadná korespondence“. Účastníci by přivítali další podobné kurzy, věří, že by jim mohly pomoci při úspěšném hledání pracovních míst.

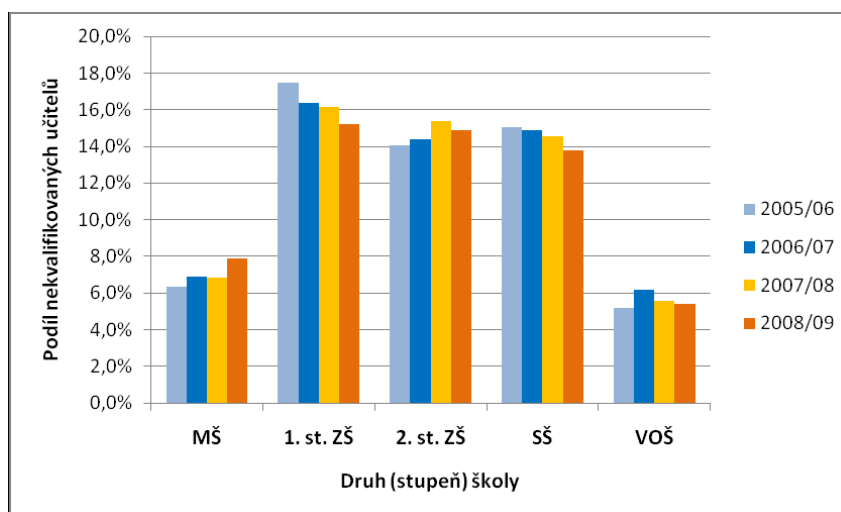
Kurz nedokončila jedna uchazečka. Důvodem předčasného ukončení kurzu byla pracovní smlouva na nové pracovní místo. Touto se též lektorkám prokázala.

2.2 Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace

Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace je projekt v rámci OP VK jeho tvůrcem je Západočeská universita v Plzni a jedním z Partnerů je Karlovarský kraj (viz. příloha C)

V dokumentu Analýza kvalifikovanosti učitelů doporučení pro podpůrné projekty esf vytvořeném MŠMT se píše: Z rozboru statistických údajů Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV), informací z krajských úřadů a dalších informačních zdrojů vyplývá, že v regionálním školství v současné době pracuje průměrně kolem 13 % učitelů bez potřebné odborné kvalifikace, přičemž existují významné rozdíly mezi jednotlivými regiony (viz graf 2)

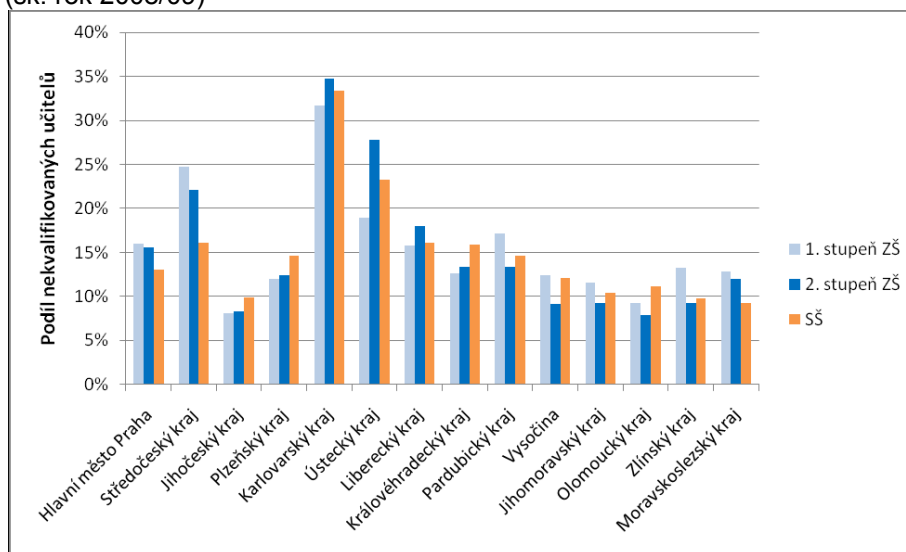
Graf 2: Vývoj nekvalifikovanosti učitelů

www.msmt.cz/uploads/.../3.../Analyza_kvalifikovanosti_ucitelu.pdf

Z hlediska regionálního rozložení je situace výrazně nejhorší v NUTS Severozápad, který zahrnuje Karlovarský a Ústecký kraj, a NUTS Střední Čechy zahrnující Středočeský kraj (viz graf 3). V Karlovarském kraji se nekvalifikovanost učitelů na obou stupních základních škol a na středních školách pohybuje mezi 30 - 35 %.

Graf 3: Nekvalifikovanost učitelů na základních a středních školách - podle krajů (šk. rok 2008/09)

www.msmt.cz/uploads/.../3.../Analyza_kvalifikovanosti_ucitelu.pdf

Na základě výsledku analýzy a doporučení MŠMT vzniklo několik projektů, jedním z nich je i projekt ZČU Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace. Tohoto projektu se do školního roku 2010/11 účastnili pouze učitelé základních škol. Ve školním roce 2011/12 byla nabídka vzdělávacích programů celoživotního vzdělávání rozšířena o studijní obor Prohlubování pedagogických kompetencí učitelů anglického a českého jazyka (pro nekvalifikované učitele z Karlovarského kraje).

Průběh studia probíhá první rok v rámci celoživotního vzdělávání, poté studující pokračují formou kombinovaného studia.

3. Praktická část

Cíl práce

V rámci praktické části je stanoven cíl zjistit úroveň vzdělávacích programů uvedených v teoretické části.

3.1 Pracovní hypotézy

Na základě získaných poznatků chceme prokázat, zda tyto projekty jsou přínosné pro populaci dospělých, kteří jsou v současné době ohroženi nedostatkem pracovních míst ať už přímo (jsou v současné době nezaměstnaní) nebo nepřímo (neúlná kvalifikovanost) Tento problém se netýká jenom generace nad padesát let, ale bohužel celé pracovní aktivní populace, což nám velice jasně dokazuje věkové rozpětí cílové skupiny, které se pohybovalo od 18 do 58 let.

3.2 Použité metody, techniky a postupy

K získání informací a jejich následného zpracování je využito dotazníkové metody, komparativní analýzy, pozorování a rozhovoru

3.3 Harmonogram postupu

3.3.1 Přípravná fáze

V rámci přípravné fáze byl vymezen cíl průzkumu a položena otázka zda nově vznikající programy celoživotního vzdělávání financované z ESF

jsou vnímány účastníky těchto programů jako přínosné. Byla stanovena cílová skupina a sestaveny dva dotazníky.

Cílová skupina

Byly stanoveny 3 cílové skupiny: první skupina v rámci projektu UNIV 2 KRAJE; druhá skupina nekvalifikovaní učitelé na 1. stupni ZŠ a třetí skupina jsou nekvalifikovaní učitelé 2. stupně ZŠ a SŠ. Těmto třem skupinám byly dány níže uvedené dotazníky (úplné znění dotazníků viz příloha D, F) a v komparativní analýze byly porovnány jednak rozdíly mezi druhou a třetí skupinou a jednak rozdíly mezi první a třetí. Obě srovnání nám umožnila zjistit informace nutné pro naplnění cílů této práce.

Dotazníky

Po prostudování literatury a na základě vlastní pedagogické zkušenosti a vlastního studia dané oblasti byly zpracovány dva dotazníky, které obsahují deset otázek každý.

První dotazník obsahuje celkem 2 volné otázky, kde má dotazovaný možnost slovně vyjádřit své důvody pro účast na studiu a přínos studia pro jeho/její praxi. V ostatních 8 otázkách má respondent možnost různého výběru, který je v následujícím odstavci rozebrán.

Otázky jsou kladeny v následujícím pořadí: Dotazník je zahájen otevřenou otázkou na uchazečovi důvody ke studiu. Dále pak následuje jedna otázka s možností ohodnocení a to od 1 do 6. Přičemž 1 je nejhorší hodnocení a 6 nejlepší. Následuje pět otázek s možností výběru ano/ne. V otázce č. 3 a 4 je ještě navíc požadováno objasnění volby NE. V otázce č. 5 je naopak požadováno objasnění výběru ANO. Potom je na řadě druhá otevřená otázka ohledně přínosu studia pro respondentův budoucí život. Následují dvě otázky na efektivnost metod výuky a otázka na

organizaci celého kurzu. Na závěr dotazníku je opětovně položena hodnotící otázka s možností ohodnocení a to od 1 do 6.

Druhý dotazník obsahuje celkem tři volné otázky, kde má dotazovaný možnost slovně vyjádřit své důvody pro účast na studiu, svá očekávání od účasti na kurzu i své obavy z účasti v kurzu. V ostatních 7 otázkách má respondent možnost různého výběru, který je v následujícím odstavci rozebrán.

Druhý dotazník obsahuje celkem tři volné otázky, kde má dotazovaný možnost slovně vyjádřit své důvody pro účast na studiu, svá očekávání od účasti na kurzu i své obavy z účasti v kurzu. Dotazník je uveden prvními dvěma otevřenými otázkami. Dále pak následují dvě otázky s možností ohodnocení a to od 1 do 6. Přičemž 1 je nejhorší hodnocení a 6 nejlepší. Následuje pět otázek s možností výběru ano, spíše ano, spíše ne a ne. Na závěr dotazníku je položena opětovně otevřená otázka, která umožňuje dotazovanému se volně vyjádřit.

3.3.2 Realizační fáze

Realizační fáze průzkumu probíhala velice hladce. V rámci vlastního průzkumu jsem požádala celkem 52 respondentů o vyplnění dotazníků.

Z toho 12 respondentů bylo v cílové skupině jedna – účastníci pilotního kurzu Základy písemné komunikace proběhl ve dnech 24.01.2012 – 26.04.2012 na Obchodní akademii, Vyšší odborné škole a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Karlových Varech v rámci projektu UNIV 2 KRAJE.

V druhé cílové skupině – nekvalifikovaní učitelé 1. stupně ZŠ v Karlovarském kraji, kteří si doplňují kvalifikaci v celoživotním vzdělávání na ZČU v Plzni v rámci projektu Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace – bylo 40 respondentů a v poslední třetí skupině – nekvalifikovaní učitelé 2. stupně ZŠ a SŠ, kteří si doplňují kvalifikaci v celoživotním vzdělávání na ZČU v Plzni v rámci projektu Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace – bylo 20 uchazečů.

Důvod pro dvojnásobný počet respondentů ve druhé cílové skupině je skutečnost, že do tohoto kurzu se mohli přihlásit bez přijímacího řízení, kdežto zájemci o studium Prohlubování pedagogických kompetencí učitelů anglického a českého jazyka (pro nekvalifikované učitele z Karlovarského kraje) museli v přijímacím řízení prokázat požadovanou úroveň anglického jazyka.

Zajímavost, která možná stojí za zmínku je skutečnost, že v přijímacích zkouškách se zúčastnilo více jak 50 zájemců o studium a jen 20 jich bylo úspěšných. V tuto chvíli bych měla ještě jednou zdůraznit, že studium je určeno učitelům, kteří již pracují ve školství a anglický jazyk vyučují.

Během průzkumu jsem se nesečkala s problémem, že by respondenti neporozuměli otázce nebo nevěděli jak s dotazníkem pracovat.

Většina respondentů byla oslovena e-mailem, jen první cílová skupina dostala dotazník osobně při závěrečné návštěvě kurzu, kde jej i vyplnili, což přispělo k 100procentní návratnosti vyplněných dotazníků. Zároveň zde byla také možnost rozhovoru s účastníky a diskuse postavená na otázkách položených v dotazníku.

Bylo velice pozitivním překvapením, jak kladně byly dotazníky přijaty, jak rychle byly vyplněné vráceny a s jakou otevřeností upřímností se respondenti k danému tématu vyjadřovali.. Vzhledem k tomu, že se vrátily vyplněné všechny dotazníky, můžeme považovat tento průzkum za validní.

3.3.3 Vyhodnocovací fáze

Ve vyhodnocovací fázi jsou vyhodnoceny dva dotazníky a to následujícím způsobem:

Dotazník č. 1 byl předložen cílovým skupinám dva a tři a to za účelem porovnání dvou různých cílových skupin v rámci jednoho projektu.

3.3.3.1 Dotazník č. 1

Dotazník pro učitele ZŠ a SŠ účastníci se projektu ZČU a Karlovarského kraje

Prosím, zakroužkujte vhodnou odpověď. Volné místo, můžete využít pro slovní komentář.

Slovní vysvětlení číselné stupnice:

1	vůbec nesplnil
2	nesplnil
3	spíše nesplnil
4	spíše splnil
5	splnil
6	převýšil očekávání

1. Jaké důvody Vás přiměly k účasti na studiu?
2. Do jaké míry byly splněny cíle, které jsou vypsány níže?
 - a) Procvičení znalostí odpovídající úrovni B2. (SŠ)
 - a) Procvičení získávaných vědomostí. (ZŠ)

b) Získávání proklamovaných (předem prohlašovaných) teoretických znalostí.

c) Získávání praktických didaktických dovedností, které spočívají v přirozeném používání nabytých teoretických znalostí. Je tím myšlena nabytá dovednost používat získané vědomosti ve výuce.

d) Motivace k dalšímu osobnímu rozvoji a prohlubování kvalifikace.

3. Doba konání výuky byla vyhovující? ANO / NE

(sobota od 8:30 do cca 18:00)

V případě že NE, zdůvodněte a napište, kdy byla vyhovující:

4. Časový rozsah výuky byl pro Vás dostatečný? ANO / NE

V případě že NE, zdůvodněte, proč byla nevhovující:

5. Myslíte si, že by bylo možno výuku rozšířit o některou odbornou oblast?

ANO/ NE

Pokud ANO, napište o jakou:

6. V čem byla výuka pro Vás největším přínosem?

7. Co Vám pomohlo látku nejlépe pochopit? (lze zakroužkovat více možností)

a. Výklad lektora

b. Výklad lektora s power-point prezentací

c. Cvičení v učebnici

- d. Dodané handouty
- e. Hry
- f. Konverzace
- g. Cvičení ve dvojicích
- h. Cvičení ve skupině
- i. e-learning
- j. domácí příprava

8. Co pro vás bylo nejméně přínosné? (lze zakroužkovat více možností)

- a. Výklad lektora
- b. Výklad lektora s power-point prezentací
- c. Cvičení v učebnici
- d. Dodané handouty
- e. Hry
- f. Konverzace
- g. Cvičení ve dvojicích
- h. Cvičení ve skupině
- i. e-learning
- j. domácí příprava

9. Způsob provedení studia hodnotíte jako – zakroužkujte danou charakteristiku

- a. Systematický / Nesystematický
- b. Teorie v přiměřené míře / Příliš teoretický
- c. Dostatečné procvičování / Nedostatečné procvičování
- d. Formy cvičení vyhovující / nevhovující – pak napište proč

10. Jak hodnotíte celkově odborné znalosti lektorů? 1 2 3 4 5 6

Při analýze informací z vyhodnocených dotazníků bylo zjištěno, že odpovědi na otázky se diametrálně neliší. Obě skupiny byly motivovány k zahájení studia řediteli škol dokonce v odpovědích zazněla slova jako byl/a jsem přinucen/a, bylo mi nařízeno až na procentuálně zanedbatelnou část, která odpověděla, že je motivovala touha po vzdělání a seberealizaci.

Tento výsledek mě na tolik zaujal, že jsem si položila otázku: Proč učitelé, jejichž cílem by mělo být motivovat a inspirovat žáky k získání znalostí a touze po vědomostech, jsou sami tak málo motivováni se sebevzdělávat. Toto téma jistě stojí za důkladné prozkoumání, jelikož by v něm mohla být schována odpověď na otázku: Proč se žáci neradi učí a proč již některý prvňáček Vám řekne, že nemá rád školu. Nemluvě o tom, když se dostaneme do vyšších ročníků, tam už žák, který chodí do školy rád je výjimka potvrzující pravidlo. Ráda bych se tomuto tématu v budoucnu blíže věnovala.

Cíle byly většinou respondentů považované za spíše splněné malé procento odpovědělo spíše nesplněné a splněné. Nikdo nehodnotil cíle za nesplněné či převýšily očekávání viz Graf č. 4.

Doba konání výuky byla pro většinu respondentů vyhovující, ale rozsah výuky byl naopak většinou respondentů hodnocen jako nedostatečný, hlavním mottem byl nedostatek procvičení, které téměř všichni vnímali jako klíčové pro pochopení probíraného materiálu.

U páté otázky by většina ocenila větší obsah praktické didaktiky a učitelé oboru anglický jazyk, by ještě navíc uvítali výuku rodilým mluvčím.

Výuku obě skupiny shledávají spíše přínosnou v oblasti teoretických znalostí než praxe.

Zajímavé bylo, že se obě skupiny téměř shodly i v tom, co jim pomohlo výuku lépe pochopit a naopak metody, které jim byly méně přínosné. Všichni respondenti se bez výjimky shodli, že nejméně přínosný jim byl e-learning. Přesto, že je to v dnešní době velice oblíbená a častá forma výuky obzvláště v rámci dalšího vzdělávání dospělých viz graf 5 a 6.

Kde se, ale, skupiny výrazně neshodly byla otázka číslo 9, ve které učitelé 1. stupně ZŠ vyhodnotili jejich kurz jako systematický, zatímco učitelé 2. stupně ZŠ a SŠ hodnotili svůj kurz jako nesystematický a na tom se shodlo všech 20 respondentů. Toto může být způsobeno skutečností, že pro tyto uchazeče byl takovýto program otevřen prvně a ještě se tak zvaně nevychytaly všechny mouchy.

Ve zbylých odpovědích se již opět obě skupiny shodovali a hodnotili kurz jako příliš teoretický, s nedostatečným procvičováním a díky nedostatečné časové dotaci formy cvičení nevyhovovaly. Všichni respondenti se shodli, že kvalita přednášejících je vysoká a že to jsou experti svého oboru. Nezanedbatelné procento dokonce označilo, že odborné znalosti lektorů předčily jejich očekávání, v obou skupinách to bylo okolo 15 procent.

3.3.3.1.1 Dílčí závěr

Překvapením bylo zjištění, že obě skupiny i přes své různé zaměření mají obdobné zkušenosti z uvedených programů. Bohužel zklamáním je zjištění nedostatečné motivace ze strany respondentů se sebevzdělávat a tak získat potřebnou kvalifikaci pro udržení si pracovního místa i v budoucnu. Dalším negativním prvkem byly výukové metody lektorů, často založené na teoretickém memorování bez aktivní praxe. Přesto byla akademická úroveň lektorů hodnocena velmi pozitivně. Bohužel stále přetrvává nechuť studujících i lektorů používat nové technologie.

Dotazník č. 2 byl předložen cílovým skupinám jedna a tři a to za účelem porovnání dvou cílových skupin v rámci dvou různých programů dalšího vzdělávání dospělých.

3.3.3.2 Dotazník č. 2

Dotazník pro učitele ZŠ a SŠ účastníci se projektu ZČU a Karlovarského kraje a účastníky vzdělávacího programu v rámci projektu UNIV 2 KRAJE

Slovní vysvětlení číselné stupnice pro otázky 3 a 4:

1	vůbec nesplnil
2	nesplnil
3	spíše nesplnil
4	spíše splnil
5	splnil
6	převýšil očekávání

Slovní vysvětlení číselné stupnice pro otázky 5 až 9:

1	ano
2	spíše ano
3	spíše ne
4	ne

1. Jaké důvody Vás přiměly k účasti na studiu?

2. Co očekávám od účasti na kurzu?

3. Do jaké míry byly splněny cíle, které jsou vypsány níže?
 - a. Procvičení získávaných vědomostí.
 - b. Získávání proklamovaných (předem prohrašovaných) teoretických znalostí.
 - c. Získávání praktických dovedností, které spočívají v přirozeném používání nabytých teoretických znalostí. Je tím myšlena nabytá dovednost používat získané vědomosti ve výkonu zaměstnání.
 - d. Motivace k dalšímu osobnímu rozvoji.
4. Účast kurzu přinesla dostatek nových poznatků a dovedností
5. Potýkal/a jsem se během kurzu s těmito problémy:
 - a) nedostatek času pro domácí přípravu
 - b) ostych před ostatními členy kurzu
6. Kurz vyhovoval časovým možnostem
7. Učivo odpovídalo mým možnostem, někdy mohlo být i náročnější
8. Zprostředkování učiva je založeno na předávání poznatků a postupů na praktických příkladech
9. Způsob výuky je založen na výkladu lektora a praktickém nacvičování konkrétních činností a postupů.
10. V čem vidíte možné překážky ve vašem studiu?

Při analýze informací z vyhodnocených dotazníků bylo zjištěno, že odpovědi na otázky se diametrálně liší. Jak již bylo řečeno výše, třetí cílová

skupina byla motivována k zahájení studia řediteli škol, v odpovědích dokonce zazněla i slova jako byl/a jsem přinucen/a, bylo mi nařízeno až na procentuálně zanedbatelnou část, která odpověděla, že je motivovala touha po vzdělání a seberealizaci. Kdežto první cílová skupina, účastníci pilotního kurzu Základy písemné komunikace, který proběhl ve dnech 24.01.2012 – 26.04.2012 na Obchodní akademii, Vyšší odborné škole a Jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky v Karlových Varech v rámci projektu UNIV 2 KRAJE, byli všichni motivováni touhou po uplatnění na trhu práce.

Většina respondentů chce v kurzu získat nové poznatky a dovednosti, učitelé byli poněkud specifictější ve svém vyjadřování a mluvili přímo o prohlubování didaktických kompetencí a jazykových znalostí.

V tomto bodě se skupiny opět liší. Cílová skupina jedna považuje cíle za naprosto splněné, kdežto cíle byly většinou respondentů (učitelů) považované za spíše splněné malé procento odpovědělo splněné a spíše nesplněné. Nikdo nehodnotil cíle jako nesplněné či převýšily očekávání.

Doba konání výuky byla pro většinu respondentů vyhovující, ale rozsah výuky byl naopak většinou respondentů (učitelů) hodnocen jako nedostatečný, hlavním mottem byl nedostatek procvičení, které téměř všichni vnímali jako klíčové pro pochopení probíraného materiálu. Na rozdíl od cílové skupiny jedna, která rozsah výuky považovala za naprosto dostačující pro realizaci svých cílů.

Účast v kurzu přinesla dostatek nových poznatků a dovedností oběma cílovým skupinám i přesto že učitelé odpovídali spíše ano, kdežto cílová skupina jedna odpovídala ve všech případech ano.

Obě cílové skupiny se shodly na skutečnosti, že se potýkali během kurzu s nedostatkem času pro domácí přípravu i přes to, že cílová skupina na rozdíl od učitelů byli nezaměstnaní. Učitelé však ve většině případů necítili ostych před ostatními členy kurzu, kdežto první cílová skupina odpovídala ve většině případech spíše ano.

Oběma cílovým skupinám kurz spíše vyhovoval, co se týče časových možností, a také učivo spíše odpovídalo možnostem respondentů, ale první cílová skupina ještě navíc odpovídala, že učivo mohlo být i náročnější.

Učitelé se také shodli, že zprostředkování učiva je založeno spíše na předávání poznatků a postupů než na praktických příkladech, ale cílová skupina uvedla, že je tomu naopak.

Obě skupiny se shodly, že způsob výuky je založen na výkladu lektora a praktickém nacvičování konkrétních činností a postupů.

První cílová skupina jako překážky uváděla dopravní obslužnost pro uchazeče mimo Karlovy Vary, 3 respondenti uvedli nemocné děti. Za hlavní překážku považovali učitelé nedostatek času

Výuku cílová skupina učitelů shledává spíše přínosnou v oblasti teoretických znalostí než praxe, avšak první cílová skupina ji shledává přínosnou právě v praxi.

3.3.3.2.1 Dílčí závěr

Z analýzy dotazníku vyšla na povrch zásadní informace o pozitivním přínosu projektu UNIV 2 KRAJE. Tento projekt je díky své regionální cílenosti nejenom jedinečnou příležitostí pro dospělou populaci, která si díky kurzům vytvořeným v tomto projektu může doplnit kvalifikaci či získat rekvalifikaci v oblasti, která je v regionu žádaná, ale je také velice přínosný pro školy, které tyto programy tvoří a organizují. Na druhou stranu kurz pořádaný ZČU a Karlovarským krajem pro učitele 2. stupně ZŠ a SŠ není zcela zdařilý, alespoň to vyplývá z odpovědí respondentů. Toto však neplatí o programu pro učitele 1. stupně ZŠ, který běží již několik let a uchazeči jsou s ním spokojeni, jak vyplývá z prvního dotazníku. Přesto lze hodnotit oba vzdělávací programy jako přínosné.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala rozbořem nově vzniklých programů vzdělávání dospělých v rámci celoživotního vzdělávání, které vznikají na základě čerpání dotací z ESF.

Byla provedena analýza vzdělávacích potřeb dospělých s těmito závěry:

1. Respondenti všech tří cílových skupin se shodli na důležitosti realizace studijních kurzů vedoucích k možnosti rozšíření kvalifikace či rekvalifikace
2. Průzkumem bylo zjištěno, že problém s uplatněním na trhu práce nemá jenom populace starší padesáti let, ale celá pracovně aktivní populace
3. Bylo zjištěno, že respondenti si uvědomují důležitost dalšího vzdělávání, které zvyšuje jejich cenu a flexibilitu na trhu práce
4. jako negativní prvky celého procesu dalšího vzdělávání byly uvedeny nedostatek času na přípravu a docházky do vzdělávacích kurzů, neatraktivní příliš teoretické, výkladové metody lektorů, nechuť používat moderní technologie v procesu výuky a učení, jak ze strany studujících, tak i lektorů
5. Z průzkumu také vyplynula přání respondentů o organizaci dalších kurzů vzdělávání dospělých v různých oblastech daných trhem práce

Závěrem lze prokazatelně uvést že zkoumané programy dalšího vzdělávání vytvořené v OP VK a OP LZZ plní svoji funkci na vysoké úrovni a i přes některé nedostatky jsou nejenom přínosem, ale i nadějí pro pracující všech věkových skupin, kteří se mohou během svého pracovního života dostat do problémů s uplatněním na trhu práce.

Seznam použité literatury

BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Praha : Eurolex Bohemia, 2003. ISBN 80-86432-23-8

BRDEK, M., Vychová, H. *Evropská vzdělávací politika. Programy, principy a cíle*. Praha. Aspi Publishing, 2004. ISBN 80-86395-96-0

MŠMT. *Strategie CŽU ČR [ONLINE]*. 2007 [cit. 2012 -6-5]. Dostupné na www.msmt.cz/uploads/Strategie_CZU_sc1hvaleno_vladou.pdf

MŠMT. *Analýza kvalifikovanosti učitelů a návrhy doporučení pro podpůrné projekty ESF [ONLINE]*. 2007 [cit. 2012 -6-5]. Dostupné na http://www.msmt.cz/file/5302_1_1/download/

MPSV. 2008 [cit. 2012-6-5] Dostupné na <http://www.esfcr.cz/07-13/opvk>

MPSV. 2008 [cit. 2012-6-5] Dostupné na <http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>

MUSIL, Josef. *Komunikace v informační společnosti. 1. vyd.* Praha: Universita Jana Amose Komenského, 2007. ISBN 978-80-86723-39-6

Palán, Z. *Lidské zdroje. Výkladový slovník*, Praha. Academium, 200. ISBN 80-200-0950-7

Palán, Z.: Celoživotní učení. In: Kalous, J. – Veselý, A.: *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. Praha, Karolinum 2006, str. 25-37, ISBN 80-246-1262-

3

*Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů
(zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.*

www.kvary.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/home

www.blog.aktualne.centrum.cz/blogy/daniel-munich.php?itemid=14496

www.nuv.cz

www.nuov.cz/univ2k/karlovarský-kraj-1

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Nejnovější údaje: Karlovarský kraj

Seznam grafů

Graf 1: Počty narozených dětí

Graf 2: Vývoj nekvalifikovanosti učitelů

Graf 3: Nekvalifikovanost učitelů na základních a středních školách - podle krajů

Graf 4: Dotazník č. 1 otázka č. 7 - Co vám pomohlo látku nejlépe pochopit?

Graf č. 5 Dotazník č. 1 otázka č. 8 - Co pro Vás bylo nejméně přínosné?

Seznam příloh

Příloha A - Seznam škol v KK zapojených do projektu UNIV 2 KRAJE

Příloha B – Seznam programů CŽU v KK v projektu UNIV 2 KRAJE

Příloha C - Anotace projektu Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace..... I

Příloha D - Dotazník 1II

Příloha E - Dotazník 2.....III

Příloha F - Graf 4 a 5.....IV

Příloha G - Graf 6

PŘÍLOHA A Seznam škol v KK zapojených do projektu UNIV 2 KRAJE

1. Střední odborná škola logistická a Střední odborné učiliště, Dalovice
2. Střední zemědělská škola, Dalovice
3. Integrovaná střední škola, Cheb
4. Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Karlovy Vary
5. OA, Vyšší odborná škola cestovního ruchu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Karlovy Vary
6. Střední odborná škola stavební, Karlovy Vary
7. Střední odborné učiliště stravování a služeb, Karlovy Vary
8. Střední průmyslová škola, Loket nad Ohří
9. Střední škola hotelová, Mariánské Lázně
10. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Nejdek
11. Střední škola živnostenská Sokolov
12. Integrovaná střední škola technická a ekonomická, Sokolov

PŘÍLOHA B – Seznam programů CŽU v KK v projektu UNIV 2 KRAJE

1. Cizí jazyk pro policejní složky státu
2. Domovník
3. Elektrické instalace
4. Gastronomie
5. Počítačový kurz
6. Pomocný dělník ve stavebnictví
7. Prodavač
8. Využívání portálu Farmář pro evidenci farmy
9. Základy anglického jazyka
10. Základy kreslení v CAD systémech
11. Zámečník
12. Zubní instrumentářka

Příloha C

ESF projekt v Opatření 3.2 Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje

Anotace projektu

Registrační číslo projektu:	CZ.04.1.03/3.2.15.3/0441
Žadatel:	Západočeská univerzita v Plzni
Název projektu:	Redukce bariér při získávání učitelské kvalifikace
Výše schválené podpory:	4 980 783 Kč

Anotace projektu:

Cílem projektu je:

- Redukovat bariéry vznikající pro studenty a absolventy neučitelských studijních oborů, kteří chtějí pokračovat ve vysokoškolském studiu bakalářských nebo magisterských učitelských oborů a získat tak učitelskou kvalifikaci ve smyslu Zákona č. 563 Sb.
- Rozšířit možnosti získání kvalifikace pro nekvalifikované učitele z Plzeňského a Karlovarského kraje.

V návaznosti na Boloňskou deklaraci a na záměry MŠMT v oblasti terciárního vzdělávání FPE ZČU v Plzni uskutečňuje přípravu učitelů ve strukturované podobě. Na tříletý neučitelský bakalářský program navazuje dvouletý magisterský program, kterým absolvent získává učitelskou kvalifikaci. Tím jsou vytvořeny předpoklady pro větší prostupnost studijních programů jak v rámci ZČU, tak i celé ČR. Strukturované studium umožňuje získat pedagogickou kvalifikaci i absolventům neučitelských bakalářských nebo magisterských programů, kteří již na školách působí jako nekvalifikovaní učitelé nebo kteří uvažují o možném působení ve škole.

Praxe ukazuje, že absolventi uvedených neučitelských programů mají při vstupu do navazujícího studia a případně i při vlastním studiu učitelských programů problémy, protože v předchozím studiu neabsolvovali pedagogicko-psychologické disciplíny nebo nezískali základ pro druhý předmět oborové dvojkombinace. Projekt vytváří předpoklady pro doplnění chybějících znalostí formou variabilních studijních modulů, ze kterých si zájemce vybírá to, co neabsolvoval v předchozím studiu nebo co se mu nepodařilo doplnit samostudiem. Moduly jsou nabízeny v rámci prezenčního studia studentům neučitelských oborů na ZČU i formou celoživotního vzdělávání absolventům vysokých škol, kteří jsou již v praxi. Moduly jsou tvořeny zejména podle požadavků partnerů tak, aby odpovídaly potřebám kvalifikační struktury pedagogických pracovníků v Plzeňském a Karlovarském kraji. Zájemci o učitelské studium mají možnost volit moduly v rámci přípravných kurzů k přijímacím zkouškám a vyrovnávacích kurzů, které jsou nabízeny přijatým studentům o prázdninách a v průběhu prvního roku studia.

Partnery projektu jsou Plzeňský kraj a Karlovarský kraj.

Webové stránky projektu:	www.fpe.zcu.cz/esf
---------------------------------	--

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Příloha D

Dotazník č. 1

Dotazník pro učitele ZŠ a SŠ účastníci se projektu ZČU a Karlovarského kraje

Dovoluji si Vás požádat o vyplnění tohoto formuláře. Vaše vyplnění a podněty mi pomůžou ve zpracování mé bakalářské práce.

Předem Vám děkuji za Vaši pomoc.

Klára Idrányi
(vaše spolužačka)

Prosím, zakroužkujte vhodnou odpověď. Volné místo, můžete využít pro slovní komentář.

Slovní vysvětlení číselné stupnice:

1	vůbec nesplnil
2	nesplnil
3	spíše nesplnil
4	spíše splnil
5	splnil
6	převýšil očekávání

1 Jaké důvody Vás přiměly k účasti na studiu?

2 Do jaké míry byly splněny cíle, které jsou vypsány níže?

a) Procvičení znalostí odpovídající úrovni B2. (SŠ)

a) Procvičení získávaných vědomostí. (ZŠ)

b) Získávání proklamovaných (předem prohlašovaných) teoretických znalostí.

c) Získávání praktických didaktických dovedností, které spočívají v přirozeném používání nabytých teoretických znalostí. Je tím myšlena nabytá dovednost používat získané vědomosti ve výuce.

d) Motivace k dalšímu osobnímu rozvoji a prohlubování kvalifikace.

3 Doba konání výuky byla vyhovující? ANO / NE

(sobota od 8:30 do cca 18:00)

V případě že NE, zdůvodněte a napište, kdy byla vyhovující:

4 Časový rozsah výuky byl pro Vás dostatečný? ANO / NE

V případě že NE, zdůvodněte, proč byla nevhovující:

5 Myslíte si, že by bylo možno výuku rozšířit o některou odbornou oblast?

ANO/ NE

Pokud ANO, napište o jakou:

6 V čem byla výuka pro Vás největším přínosem ?

7 Co Vám pomohlo látku nejlépe pochopit? (lze zakroužkovat více možností)

- a. Výklad lektora
- b. Výklad lektora s power-point prezentací
- c. Cvičení v učebnici
- d. Dodané handouty
- e. Hry
- f. Konverzace
- g. Cvičení ve dvojicích
- h. Cvičení ve skupině
- i. e-learning
- j. domácí příprava

8 Co pro vás bylo nejméně přínosné? (lze zakroužkovat více možností)

- a. Výklad lektora
- b. Výklad lektora s power-point prezentací
- c. Cvičení v učebnici
- d. Dodané handouty
- e. Hry
- f. Konverzace
- g. Cvičení ve dvojicích

- h. Cvičení ve skupině
- i. e-learning
- j. domácí příprava

9 Způsob provedení studia hodnotíte jako – zakroužkujte danou charakteristiku

- 1. Systematický / Nesystematický
- 2. Teorie v přiměřené míře / Příliš teoretický
- 3. Dostatečné procvičování / Nedostatečné procvičování
- 4. Formy cvičení vyhovující / nevhovující – pak napište proč

10 Jak hodnotíte celkově odborné znalosti lektorů? 1 2 3 4 5 6

Za vyplnění ještě jednou děkuji

Klára

Příloha E

Dotazník č. 2

Dotazník pro učitele ZŠ a SŠ účastnící se projektu ZČU a Karlovarského kraje a účastníky vzdělávacího programu v rámci projektu UNIV 2 KRAJE

Dovoluji si Vás požádat o vyplnění tohoto formuláře. Vaše vyplnění a podněty mi pomůžou ve zpracování mé bakalářské práce.

Předem Vám děkuji za Vaši pomoc.

Klára Idrányi
(vyučující na OA KV)

Prosím, zakroužkujte vhodnou odpověď. Volné místo, vyznačené tečkami, můžete využít pro slovní komentář.

Slovní vysvětlení číselné stupnice:

1	2	3	4	5	6
vůbec nesplnil	nesplnil	spíše nesplnil	spíše splnil	splnil	
	převýšil očekávání				

1. Jaké důvody Vás přiměly k účasti na studiu?

.....
.....

2. Co očekávám od účasti na kurzu?

.....
.....

3. Do jaké míry byly splněny cíle, které jsou vypsány níže?

a. Procvičení získávaných vědomostí.

nejméně 1 2 3 4 5 6 nejvíce

b. Získávání proklamovaných (předem prohlašovaných) teoretických znalostí.

nejméně 1 2 3 4 5 6 nejvíce

c. Získávání praktických dovedností, které spočívají v přirozeném používání nabytých teoretických znalostí. Je tím myšlena nabytá dovednost používat získané vědomosti ve výkonu zaměstnání.

nejméně 1 2 3 4 5 6 nejvíce

d. Motivace k dalšímu osobnímu rozvoji.

nejméně 1 2 3 4 5 6 nejvíce

4. Účast kurzu přinesla dostatek nových poznatků a dovedností

5. Potýkal/a jsem se během kurzu s těmito problémy:

- a. nedostatek času pro domácí přípravu
- b. ostych před ostatními členy kurzu

6. Kurz vyhovoval časovým možnostem

7. Učivo odpovídalo mým možnostem, někdy mohlo být i náročnější

8. Zprostředkování učiva je založeno na předávání poznatků a postupů na praktických příkladech

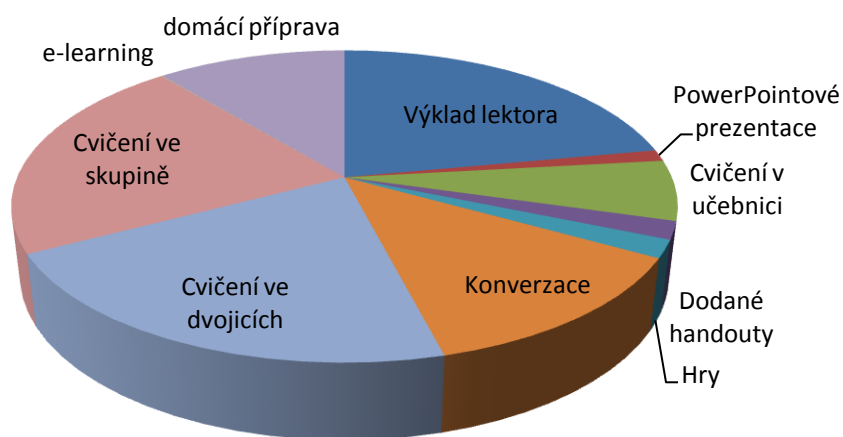
9. Způsob výuky je založen na výkladu lektora a praktickém nacvičování konkrétních činností a postupů.

10. Očekáváte nějaké překážky?

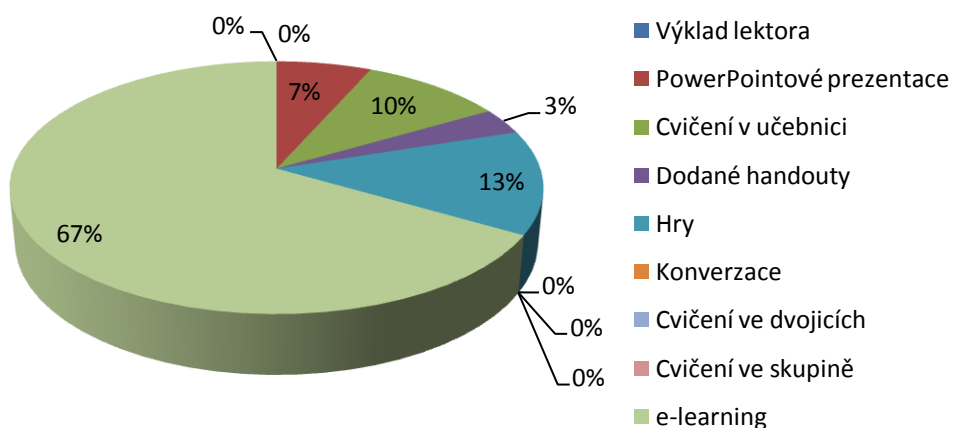
.....
.....

Klára

Graf č. 4 Dotazník č. 1 otázka č. 7 - Co vám pomohlo látku nejlépe pochopit?

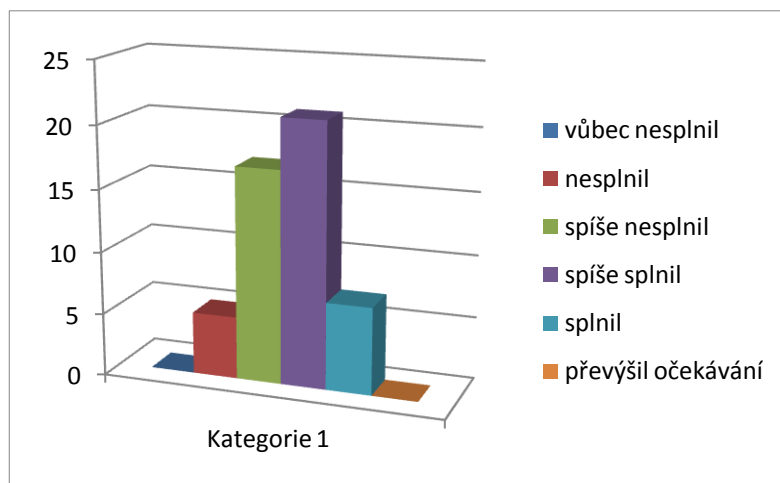
Graf č. 5 Dotazník č. 1 otázka č. 8 - Co pro Vás bylo nejméně přínosné?

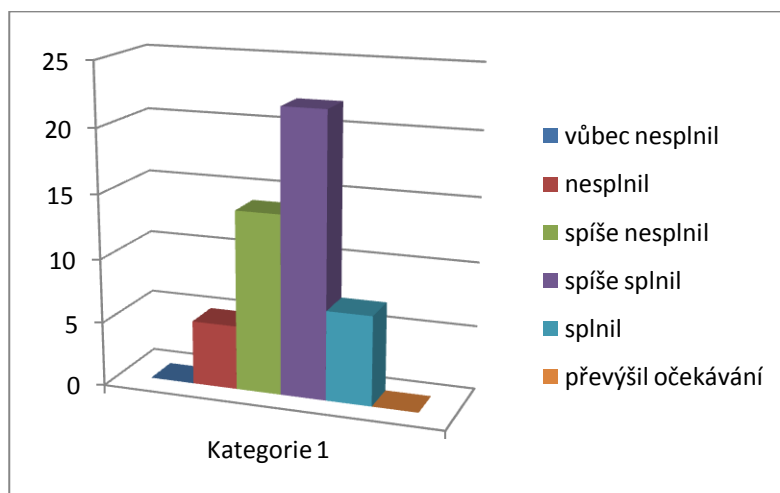
Příloha G

Dotazník č.1 otázka č. 2

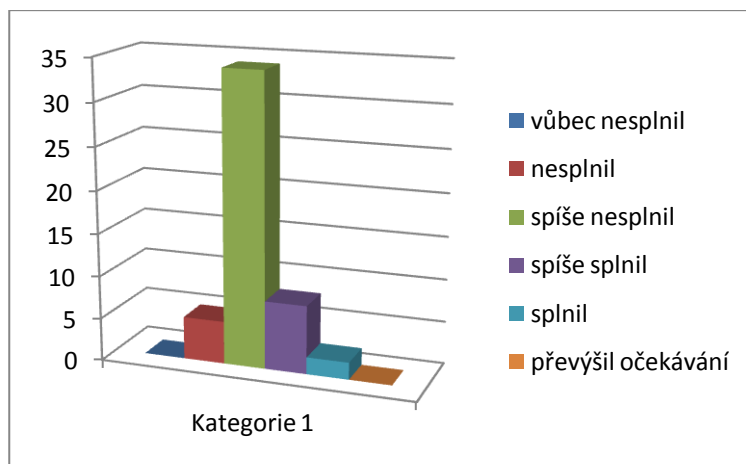
a) Procvičení znalostí odpovídající úrovni B2.

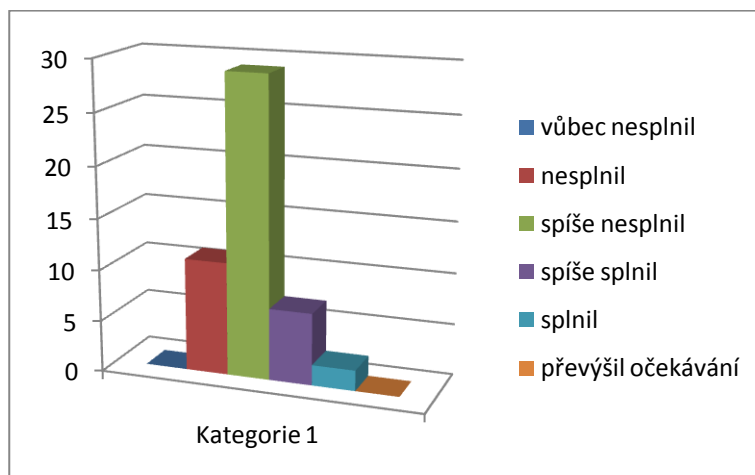
b) Získávání proklamovaných (předem prohrašovaných) teoretických znalostí.

c) Získávání praktických didaktických dovedností, které spočívají v přirozeném používání nabytých teoretických znalostí. Je tím myšlena nabytá dovednost používat získané vědomosti ve výuce.

d) Motivace k dalšímu osobnímu rozvoji a prohlubování kvalifikace.

Jméno autora: Klára Zuzana Idrányi

Obor: Vzdělávání dospělých

Forma studia: Kombinovaná

Název práce: Využívání ESF v programech celoživotního učení v základním a středním školství v Karlovarském kraji

Rok: 2012

Počet stran textu bez příloh: 48

Celkový počet stran příloh: 14

Počet titulů české literatury a pramenů: 6

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 0

Počet internetových zdrojů: 10

Vedoucí práce: Mgr. Ladislava Hlušková